

at der kommer en større Sandhed ind i Forholdet, at der bliver taget et Tryk bort for Udførelses Samvittigheder i mange Tilfælde, hvor de nu lide under Tilstanden, og at Folk i Fremtiden ganske anderledes end nu faae Afgang til at være deres Overhevisning bekendt. Ingen vil blive tvungen til at modtage kirkelig Vielse, og der vil ikke ske en saadan Misbrug med Ordet, som der nu i mange Tilfælde finder Sted. Det er blevet sagt, at, hvis man fik en saadan Frihed, vilde det svække Folks Følelse for Vielsens og Ægtefæls Betydning, men det, tror jeg, er en stor Misforstaaelse. Jeg tror snarere, at det Modsatte vil ske, at man vil komme til at føle deres Betydning saa meget mere. Men iøvrigt tror jeg ikke, at Friheden i og for sig selv vil faae saa overmaade stor Betydning for Folks Forestilling om Ægtefæls og den kirkelige Vielse. Det, det her kommer an paa, er det Liv og den Aankgang, som ellers rører sig i Befolkningen. Der er Lande, hvor der er Mange, som, naar man har indført det borgerlige Ægtefæls, ikke lade sig kirkelig vie bagefter, og saa siger man, at det er den borgerlige Vielses Styld, men det er en Misforstaaelse. Thi Sagen er den, at, medens man havde tvungen kirkelig Vielse, har der været Mange, som uden at have Trang dertil, ja maatte lidt med Udvillie, ere blevne kirkelig viede, og som nu lade være, naar det bliver en fri Sag, og det kan ikke Andet end betragtes som et Gode. I de Lande derimod, hvor der er en stærk Følelse af Kristendommens Betydning, tror jeg ikke, man behøver at frygte for, at Folk skulde undlade at søge Kirkens Betsignelse af deres Ægtefæls. — Hermed har jeg foreløbig udtalt, hvad jeg omtrent havde at sige i denne Sag, og vil nu afvente den Forhandling, der mulig vil komme. Der er rundt omkring i Landet en stærk Stemning for at faae denne Sag ordnet, og der er i den Henseende slet en ganske merkvaerdig Forandring fra dengang, det Spandeste Lovforslag forelaa i Rigsdagen. Det er ikke blot de Mænd, der have været samledeovre paa Alton, og som have indgivet den bekendte Adresse til Rigsdagen, og deres Meningsfæller, der ønske Sagen ordnet, men det vil være bekendt, at rundt omkring, hvor disse kirkelige Spørgsmaal have været til Behandling, har man været enig om, at et af dem, der allerførst burde løses, var netop Spørgsmaalet om borgerligt Ægtefæls. Det er en Sag, hvorom man har kunnet mødes fra de mest forskellige Sider, og det er heller ikke saa underligt, thi det er det eneste Punkt, hvor endnu det Kirkelige og det Borgerlige er i samme Grad sammenblandet som tidligere. Vielsen er den eneste kirkelige Handling, der endnu har juridisk Betydning, og under hele den Udvikling, vi ere komne ind i, hvor man lidt efter lidt har prøvet paa at løse Baandene mellem Stat og Kirke, er det ganske naturligt, at man ogsaa maa ønske snarest muligt at faae dette

Baand løst, saaledes at hver af disse Kredse, Staten og Kirken, kan faae, hvad der tilkommer den.

Søjmark: Efter at vi nu have hørt den udførlige Belysning, som den ærede Forslagsstiller har givet af sit Forslag, kan jeg fatte mig meget fort. Da Forslaget blev indbragt, udtalte den ærede Forslagsstiller, at det maatte kunde være nogen Uviol underkastet, hvorvidt Tidspunktet var beleiligt til at komme med Forslaget, og jeg tror ikke, at Udsigterne for Lovforslaget ere blevne lysere siden den Tid. (S. Sørensen m. FL.: Hør!). De Herre sige: Hør! Det glæder mig. Da vi forhandlede Forespørgslen til Kirkeministeren om Altonadressen, kom der en Udtalelse fra den ærede Minister, som synes at tyde paa, at han ikke er meget tilbøielig til at gaa ind paa den foreslaaede Omordning. Jeg tror, at det var, da vi havde Finansloven til 1ste Behandling, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) yttrede, at herefter skulde Alt visne i Ministeriets Hænder. Denne Yttring blev jeg nu ikke saa grumme forstrækket over med Hensyn til dette Lovforslag, da jeg troede, at det ærede Medlem sigtede til Regjeringslovsforslagene, og derfor mente, at de private maatte faae Lov til at gaa deres egen volige og stille Gang. Men forleden Dag gav det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Dønnergaard) os et Bevis paa, hvorledes Yttringen skulde forstaaes, da det ærede Medlem, idet han foreslog at negte et privat Lovforslag Overgang til 2den Behandling, udtalte, at man skulde vise Regjeringen, at den ikke havde Gøne til at gjenemsføre nogen Ting. Det kunde jeg have forstaaet, dersom det ærede Medlem havde anvendt den Methode, han foreslog forleden, saaledes, at han og hans Venner havde negtet alle Regjeringslovsforslag Overgang til 2den Behandling og sagt, at dem vilde vi ikke behandle, men havde undtaget de private Lovforslag; thi det forekommer mig, at derved, at de kunne gaa igjennem, vilde det vise sig, at Rigsdagen var istand til at udføre et Arbejde, selv om Regjeringen ikke kunde gjøre det. Der er en anden Uviol om Betimeligheden af dette Lovforslag, nemlig, om det ikke vilde have været rigtigere at vente med denne Sag, indtil Altonadressen kom til Behandling her. Det staaar tvivlsomt for mig, om det ikke havde været rigtig, at disse Spørgsmaal kom samlede til Drøftelse under Et, men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, thi gjort Gjerning staaar jo ikke til at ændre; men i en anden Henseende mener jeg, at det er betimeligt, da der er en Trang til at faae dette Spørgsmaal løst paa en tilfredsstillende Maade, og derfor tror jeg, som sagt, at det altid vil være betimeligt at faae saadanne Spørgsmaal frem. At Ægtefæls kun er en borgerlig Handling, og at det derfor er naturligt at gaa den her foreslaaede Vej, behøver jeg ikke nærmere at begrunde. Under den